ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks
tijdschrift
12de jaargang
nr. 70 (4)
juli-augustus 1981

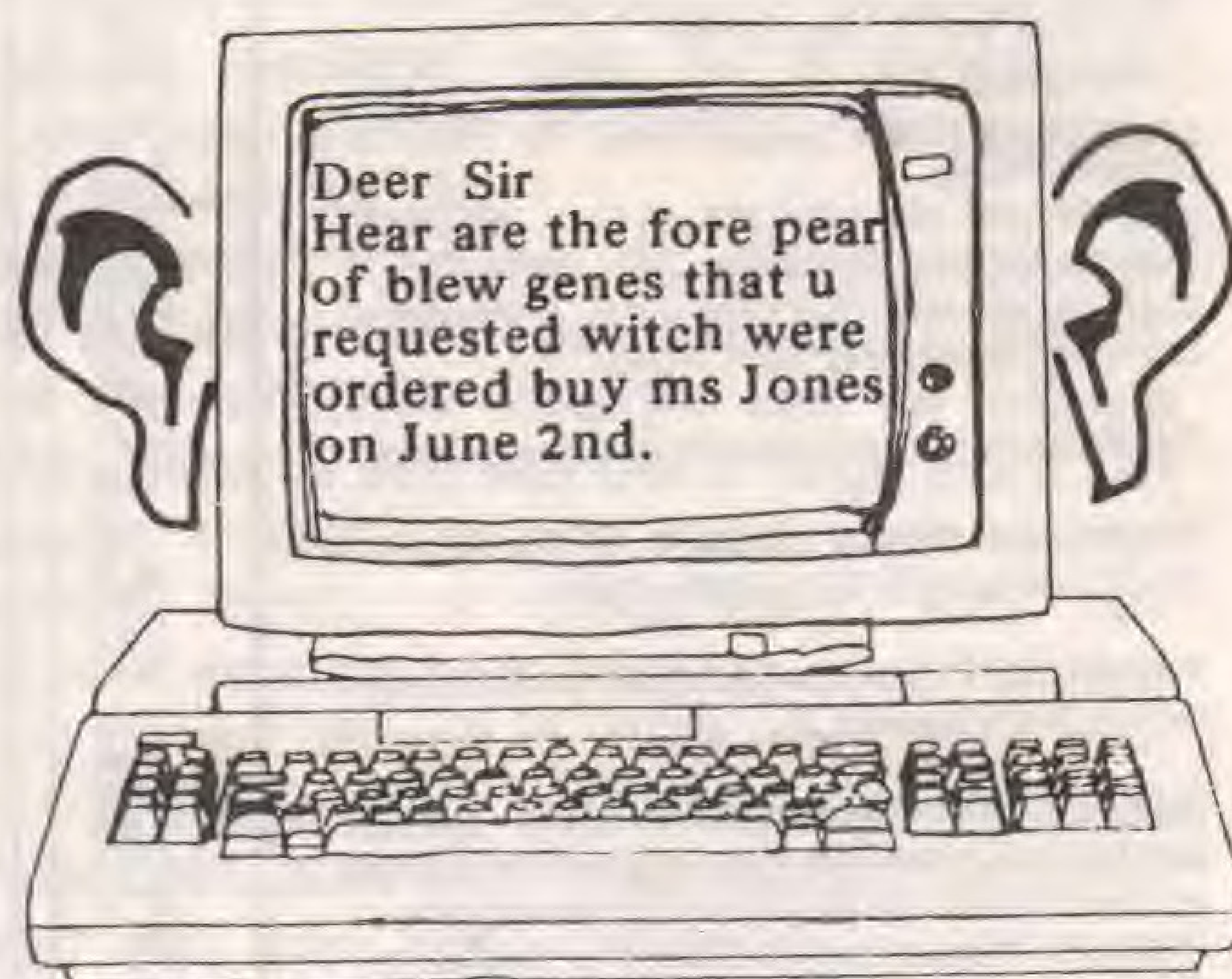
VERTALEN PER COMPUTER? (deel twee)

Het taalprobleem wordt groter en groter. Naast het machinaal vertalen, wordt nu ook gewerkt met andere toepassingen van machines op het gebied van de menselijke taal.

Een gebied waar de laatste tijd veel aan wordt gewerkt, is dat van de schrijfmachines met stembesturing.
Eigenlijk is dit een geraffineerde vorm van het dicteerapparaat; in plaats van de sekretaresse of sekretaris zal een spraakgestuurde schrijfmachine de gesproken tekst netjes uittypen. De rol van de mens is echter ook hier niet weg te denken om alle fout geïnterpreteerde woorden te korrigeren.

Tog nit zo eenfawdig

Slechts zelden wordt in een taal een bepaalde klank ook daadwerkelijk en systematisch omgezet in een bepaalde letter. Onder andere de "wereldtalen" Engels en Frans stellen ons hier voor schier onoverkomelijke problemen: denk maar aan het taalkundige mopje van G.B.Shaw, waarbij het geschreven woord **ghoti** eigenlijk moet worden uitgesproken als *fish* * Of het Franse **paon** (pauw) dat wordt uitgesproken *pã*...
Nog een voorbeeld, overgenomen uit Automatisering Gids, 22-10-'80.

Dit is een mogelijke fonetische weergave van de zin:

Dear Sir, here are the four pairs of blue-jeans that you requested, which were ordered by Ms. Jones on June 2nd

vervolg p. 3

* *to laugh* [la:f], *women* [wɪmɪn] *vacation* [vəkɛɪʃən]

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond, v.z.w.

Redactie en administratie België
Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen

Administratie Nederland
Esperanto-centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 60 fr. in België, 5 gulden in Nederland en 120 BF of 7 gulden voor alle andere landen.

Steunabonnement: 120 fr. in België, 10 gulden in Nederland en 240 BF of 14 gulden voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 240 fr. in België, 20 gulden in Nederland en 480 BF of 28 gulden voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 480 fr. in België, 40 gulden in Nederland en 960 BF of 56 gulden voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 1500 fr. in België, 125 gulden in Nederland en 3000 BF of 175 gulden voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 3000 fr. in België, 250 gulden in Nederland en 6000 BF of 350 gulden voor alle andere landen.

Reclame
1/1 blz. 1950 fr.* of 135 gld.
1/2 blz. 1250 fr.* of 85 gld.
1/3 blz. 990 fr.* of 65 gld.
1/4 blz. 750 fr.* of 50 gld.
1/8 blz. 450 fr.* of 30 gld.
Advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 × de prijs van 1 advertentie.
(* inclusief BTW)

Girorekening
voor België: 000-0265338-43 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteurs: Paul Peeraerts en Anne Tilmont.

Verantwoordelijke uitgever: P. Peeraerts, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 20ste van iedere even maand.

Bijlagen bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten bedrukt zijn met ‚Bijlage bij Esperanto Panorama nr...' gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redactie-adres bezorgd uiterlijk de veertiende van de verschijningsmaand. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk teweeggebracht, worden gefactureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de eerste van de verschijningsmaand.

Aangetekende brieven of pakketten aan het redactie-adres gezonden, kunnen helaas niet worden aanvaard.

Overname van artikels is vrij, mits een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

? BEU OM ALLEEN TE ZIJN?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Ben je het beu om de hele dag thuis te zitten met als enige afwisseling een wandelingetje naar het stempellokaal? Kom ons dan gezelschap houden! Er moet natuurlijk ook gewerkt worden, maar de gezellige sfeer maakt dat ruimschoots goed!
We zoeken iemand die goed kan typen en vrij goede noties heeft van vreemde talen. Esperanto kennen is een must maar als je pienter genoeg bent krijg je dat in een paar maanden wel onder de knie. Zowel halftijds als voltijds werk behoort tot de mogelijkheden.
Als je er wat voor voelt om bij ons te komen werken, solliciteer dan schriftelijk aan het volgende adres: Vlaamse Esperantobond, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen.

DE VLAAMSE ESPERANTOBOND DANKT...
zeer hartelijk de volgende leden die door hun financiële steun de groei van de vereniging mogelijk maken.

Vorig totaal	99 500 fr.
Mevr. Leuntjes	1 000 fr.
Ivo Durwael	6 000 fr.
Lauwers-Maertens	1 000 fr.
Mevr. Begyn	400 fr.
Dora Peeraerts	1 000 fr.
de heer Lauwers	1 000 fr.
de heer Calmeyn	1 000 fr.
Gerd Jacques	10 000 fr.
Anoniem	10 000 fr.
Gregoire Maertens	20 000 fr.
Rosette van Herck	1 000 fr.
Anoniem Nederland	14 840 fr.
Roger de Schepper	20 000 fr.
Uitgeverij Sonorilo	20 000 fr.
Stella de Weerd	1 000 fr.
Eliza Kehlet	5 000 fr.
Ned. Arbeiders Esperantisten	375 fr.
Mevr. Philips	2 000 fr.
Brugse Esperantogroep	1 000 fr.
Evert Woessink	800 fr.
Diversen anoniem	48 320 fr.
Totaal 1981	265 235 fr.

Hartelijk dank aan ieder! Maar ondanks deze gulle giften blijft er nog een deficitaire put te vullen van om en bij de 200 000 fr... Andere giften blijven dus steeds van harte welkom!

Om dit soort problematische transskripties te vermijden, moeten we in de komputer invoeren welke gelijkluidende woorden (homoniemen) allemaal kunnen voorkomen in de betreffende taal, en dan natuurlijk de respektieve schrijfwijzen. De machine moet dan ook nog de nodige instrukties krijgen om elk van die woorden in zijn specifieke kontekst te kunnen plaatsen - een erg omslachtige taak. Talen die een relatief fonetisch karakter hebben, zoals bv. het Italiaans en in mindere mate het Nederlands, kunnen dan ook veel gemakkelijker worden gebruikt.

Esperanto is bijna volledig fonetisch.

Problemen binnen éénzelfde taal... ook dat nog!

Een ander knelpunt wordt gevormd door een taal die op verschillende manieren evolueert in de wereld: *Nederlands* en Afrikaans; *Frans* uit Frankrijk uit Canada of uit de ex-koloniën; *Spaans* in Spanje of in Zuid-Amerika.

Of tussen *Engels* en *Amerikaans*: kleur is **colour** (GB) of **color** (VS), een metro is **underground** (GB) of **subway** (VS). Het Engelse subway betekent dan weer een gewone ondergrondse passage. Probeer er als computer maar wijs uit te raken!

Pardon, spreekt u wel dezelfde taal als ik?

Als men over de betrouwbaarheid van machines spreekt, worden vaak erg hoge cijfers genoemd - of het nu om vertaling of om spraakherkenning gaat.

Achteraf voegt men er echter wel steevast aan toe dat die betrouwbaarheidspercentages enkel zo hoog liggen bij een bepaald soort gebruikstaal.

Voor een schrijfapparaat dat wordt bestuurd door de menselijke stem "beperkt men zich tot de taal, zoals die wordt uitgesproken door de gemiddelde manager (sic)". Technische termen en jargonpraat worden buiten beschouwing gelaten.

Voor de vertalingssystemen in de Europese sfeer wordt er opgemerkt dat het gebruik van het zgn. **Eurojargon** het werk vergemakkelijkt. Het Eurojargon is een door velen verafschuwd taaltje, met een sterk gesimplifieerde basistaal doorspekt met zg. "internationale" woorden.

Het wordt meer en meer gebruikt in de wandelgangen van de Europese instanties. Het geavanceerde Eurotra-vertalingssysteem zal ook maar zelfstandig kunnen opereren op bepaalde strikt afgebakende technische terreinen. Een voorbeeld van zulk een beperkt werkgebied kan men vinden in Canada, waar nu reeds een weerbericht van Engels naar Frans wordt vertaald.

Maar als het om bepaalde subtiliteiten gaat, over een woordspeling of een ironische opmerking, staat men alweer voor onoverkomelijke problemen.

Aangezien het Esperanto een vaste basis heeft, wordt het probleem van het uiteenlopende taalgebruik - dialecten, jargon, sociale verschillen... - vermeden.

Door de kontrole op nieuwe woordvorming door de Akademio de Esperanto *kunnen geen signifikante lokale afwijkingen optreden. Dit geldt zowel voor het woordgebruik, de schrijfwijze als de spraakkunst.*

Uitspraakverschillen kunnen wel voorkomen, maar niet in die mate dat de verstaanbaarheid van de taal in het gedrang komt.

Vertalen, opschrijven, nu ook voorlezen.

Machines die een (gedrukte of getypte) tekst kunnen voorlezen, zijn nu al in gebruik. Vooral voor blinden of slechtzienden kunnen zij van veel nut zijn.

Hier worstelt men met de zelfde problemen als bij het noteren van gesproken teksten: het niet-fonetisch karakter van de meeste talen. Slechts een taal die in hoge mate kan worden neergeschreven zoals ze in werkelijkheid klinkt, of omgekeerd, kan een redelijk verstaanbare weergave of verklanking geven. Reeds in 1979 werd door prof. dr. Sherwood in het onderzoekscentrum Paderborn zulk een demonstratie gegeven. Men kon toen een vergelijking maken van enkele machinaal luidop gelezen zinnen in verschillende talen. De Esperantotekst was hier onmiskenbaar de duidelijkste, Engels het minst begrijpelijk...

Tot daar het overzicht van de problematiek. Het is duidelijk dat het moeilijk is en zal blijven om een kompromis te vinden tussen de grillige nationale talen en de strakke,

éénduidige instrukties die nodig zijn voor het besturen van computers. Maar hoe moeilijk ook, het is beter dan de taal te verminken en ze aan te passen aan de noden en de mogelijkheden van de machine.
Wij bieden u een oplossing aan: een taal die zich gemakkelijker leent voor logische analyse, voor betrouwbare vertaling.

Demonstro per ekzemplo: "Rakonto pri admirinda sin-ofero." - Prezo (afrankite): 10 francaj frankoj aŭ samvalorajo aŭ kvar poŝtkuponoj. - Mendu ĉe: F-ino Germaine KIRTZ, 5 boulevard Alliés, F-68100 MULHOUSE. Poŝtkonto: 993.48 X F-67900 STRASBOURG

Nu 6 % interest op spaarboekjes

Wie zijn spaargeld niet meer in de legendarische zwarte sok wil bijhouden of te veel heeft op zijn bank- of postrekening (zonder, of vrijwel zonder interest), kan voortaan zinvoller beleggen. Met ingang van 1 juli opende de Vlaamse Esperantobond voor ieder van zijn leden een spaarrekening. Ook op uw naam werd een rekening geopend waarop u ten allen tijde spaargeld kunt deponeren. Even een voorbeeld: u stort vandaag 10000 fr., en over twee jaar krijgt u er van ons zomaar 11236° weer. Als u pas over 10 jaar uw geld weer nodig heeft, dan krijgt u 17900 fr.°, dus 7900 fr. zuivere winst! Maar het feit dat u op die manier uw spaargeld flink doet aangroeien is niet het enige voordeel. Dat kunt u immers bij iedere bank. Bij de spaarboekjes van de Vlaamse Esperantobond blijft uw geld in de Esperantobeweging, zodat u bovendien daadwerkelijk meehelpt aan de verspreiding ervan!
Ook Nederlanders kunnen van dit aanbod profiteren, op voorwaarde dat ze lid zijn van FEL (dat kan tegen een kleine jaarlijkse vergoeding van 5 gulden).
Vraag vrijblijvend nu onze folder die alle voordelen nog eens netjes op een rijtje zet. Telefoneer even naar (031) 16 05 05 of zend ons een briefkaart: Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen.

(°) tegen een jaarlijkse interest van 6 %.

China en Esperanto

In vorig nummer meldden wij u in voorzichtige bewoordingen dat China van plan zou zijn het Esperanto voor te stellen als werktaal bij de Verenigde Naties. Hoewel dit bericht niet helemaal ongeloofwaardig was, werd het inmiddels toch reeds weerlegd. Het tijdschrift "UN kaj NI" meldt dat het hier om een foutieve interpretatie ging van het Chinees persbericht door de betreffende Joegoslavische krant. Waarvan akte...

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Wij hebben véél werk...

maar weinig mensen!

Wie gewetensbezwaren heeft tegen het leger, maar niet tegen het verspreiden van de internationale taal Esperanto, kan bij ons terecht voor zijn burgerdienst.
Inlichtingen: Esperanto-Centrum Antwerpen
Arsenaalstraat 5
2000 Antwerpen
tel. 031/16.05.05.

inlichtingen-aktiviteiten

1981

JULI – AUG

AALST

ESPERANTOGROEP AALST
Inlichtingen: de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 70.53.68.
Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

ALKMAAR

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 4582.
Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.
Bijeenkomsten: de 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

SAMENWERKINGSCOMITE
Inlichtingen: de heer J. Tensen, Churchilllaan 100, 1078 EL Amsterdam, tlf. (020) 79.54.06.
Bijeenkomsten: donderdags om 20.15 u., Haarlemmermeer-stationsrestauratie, Amstelveenseweg 266.

ANTWERPEN

KON. ESPERANTOGROEP "LA VERDA STELO", v.z.w.
Inlichtingen: tlf. (031) 40.30.92 of 16.05.05.
Bijeenkomsten: in het Esperantohuis, Frankrijklei 140; vrijdags om 20 u. (programma's hieronder). Tijdens juli en augustus 's maandags om 22 u. (na de beiaardconcerten) conversatieavond bij pot en pint.
3/7 – Italiaanse avond.
10/7 – Spaanse avond.
17/7 – Duitse avond.
24/7 – Griekse avond.
31/7 – Joegoslavische avond.
7/8 – Franse avond.
14/8 – Zweedse avond.
21/8 – Deense avond.
28/8 – Zwitserse avond.
Lidmaatschap: 450 fr. (inclusief abonnementen op "Esperanto" en "Esperanto-Panorama"); voor jongeren 150 fr. (met abonnement op "JEN", "Koncize" en "Esperanto-Panorama". Rekening nr. 000-0072654-01 t.n.v. "La Verda Stelo", Antwerpen.

ARNHEM

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: de heer A. van den Brul, Borenbrugstraat 4, 6814 DR Arnhem, tlf. (085) 42.46.19.

BERINGEN

BERINGSE ESPERANTOGROEP
Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BLANKENBERGE

BLANKENBERGSE ESPERANTOGROEP
Inlichtingen: Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge
Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

BRUGGE

BRUGSE ESPERANTOVERENIGING "PACO KAJ JUSTECO"
Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag in Diogenes, Schaarstraat 96.

BRUGSE ESPERANTOGROEP
Inlichtingen: Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: elke dinsdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

ESPERANTOJEUGD
Inlichtingen: Sikkelstraat 61, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag in Diogenes, Schaarstraat 96.

De drie Brugse Esperantogroepen samen verzorgen een Esperantostand op de "Hobby '81"-beurs, van 11 tot 20 september in het Beursgebouw, Beursplein. Allen daarheen! Kontakt: tlf. (050) 59.95.86.

BRUSSEL

BRUSSELSE ESPERANTOGROEP
Inlichtingen: Missionarissenlaan 39 b5, 1080 Brussel, tlf. (02) 569.07.62.
Bijeenkomsten: Normaal elke 2de dinsdag om 19.45 u. in de Gretrystraat 26. Het programma vindt u in Esperanto-aktuala (abonnement 50 fr. op rek. 961-0907453-13 van "Brusela Esperantista Grupo", Sperwerlaan 86 bus 5, 1150 Brussel).

EUROPEES ESPERANTOCENTRUM
Inlichtingen: Montoyerstraat 37 bus 24, 1040 Brussel, tlf. (02) 513.59.95.

DEN HAAG

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, tlf. (070) 24.39.23.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag van de maand om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)
Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66.65.47.
Bijeenkomsten: de 2de en laatste maandag om 20 u. in zaal Nigrotje, Maarseveenstraat 2.

DEURNE

ESPERANTO DEURNE
Inlichtingen: Mevr. Leuntjes, Eksterlaar 74, 2100 Deurne, tlf. (031) 21.28.53.
Bijeenkomsten: de 2de woensdag op hetzelfde adres.
Lidmaatschap: 450 fr. (inclusief abonnement op "Esperanto" en op "Esperanto-Panorama"); voor jongeren 150 fr. (met abonnement op "JEN", "Koncize" en "Esperanto-Panorama". Rekening 402-0033111-31 t.n.v. Esperanto Deurne.

ARBEIDERSESPERANTISTEN
Inlichtingen: J. Bonte, Ruggeveldlaan 635 bus 2, 2100 Deurne.
Bijeenkomsten: de 3de dinsdag om 20 u., kasteel Bisschoppenhof, S. Spanhovenstraat.

DILSEN STOKKEM

ESPERANTOGROEP STOKKEM/DILSEN
Inlichtingen: Arnold Sauenlaan 47, 3650 Stokkem/Dilsen, tlf. (031) 49.50.06 (na 19 u.).
Bijeenkomsten en dienstbetoon: de 1ste en 3de zaterdag om 16 u. in het Cultureel Centrum, Rijksweg.

DRACHTEN

ESPERANTO-CENTRUM
Inlichtingen: De Nijverheid 4, 9207 DK Drachten, tlf. (05120) 10.851.
Cursussen: voor beginnelingen en gevorderden. Vraag inlichtingen.

EDEGEM

ESPERANTOGROEP EDEGEM
Inlichtingen: de heer Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, tlf. (031) 40.30.92 (in juli tlf. 16.05.05).

EINDHOVEN

ESPERANTO-KLUBO EINDHOVEN
Inlichtingen: de heer R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, tlf. (040) 11.41.62.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag om 20 u. in de Triangelzaal A van het P.O.C.

GENT

GENTA ESPERANTO-GRUPO "LA PROGRESO"
Inlichtingen: Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30.13.01.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de vrijdag in zaal Vooruit, St.-Pietersnieuwstraat 23.

GENTA ESPERANTO-KLUBO
Inlichtingen: Belgradostraat 43, 9000 Gent, tlf. (091) 23.56.40.
Bijeenkomsten: de 1ste woensdag om 20 u.

GRONINGEN

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, tlf. (050) 25.98.46.
Bijeenkomsten: in het gebouw Filadelfia, Dirk Huizingastraat 17.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)
Inlichtingen: Mispellaan 25, 9741 GJ Groningen, tlf. (050) 77.39.60.
Bijeenkomsten: de 3de vrijdag in "De Wigwam", Hora Siccamasingel 202.

HAARLEM

NEA-SEKCIO "KOMPRENADO FARAS PACON"
Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, tlf. (023) 28.46.02.
Bijeenkomsten: eenmaal in de 14 dagen (donderdags).

HASSELT

ESPERANTO HASSELT
Inlichtingen: Ir. J. Christiaens, Just. Lipsiusstraat 26, 3500 Hasselt.
Bijeenkomsten: de 2de maandag.

HILVERSUM

NEA-SEKCIO "DREVES UITERDIJK"
Inlichtingen: Mej. A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43.320.

FLE-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12.717.

KALMTHOUT

LA ERIKEJO
Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, tlf. (031) 66.99.88.
Bijeenkomsten: de laatste donderdag in het Parochiecentrum van Heide.
30/7 - Tuinfeest. Inlichtingen op het sekretariaat.
27/8 - Voordracht door de heer E. Symoens over het 66ste Wereld-Esperantocongres in Brasilia.

KORTRIJK

LA KONKORDO
Inlichtingen: Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22.00.11.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEUWARDEN

NEA-SEKCIO
Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdijk 18, Goutum.
Bijeenkomsten: om de 2 weken, 19.45 u., Ruiterkwartier 173.

LEUVEN

ESPERANTO 2000
Inlichtingen: Marc Vanden Bempt, Duisburgstraat 12, 3030 Leuven.
Bijeenkomsten: de 1ste, 3de en 5de donderdag van 19.30 tot 21.30 u. in het Kon. Atheneum, Naamsestraat 69, behalve

tijdens de vakantie.
12/7 – 3de wandelzoektocht doorheen Leuven. Vraag verdere inlichtingen.
LOVENA ESPERANTO-ASOCIO
Inlichtingen: Vaartstraat 16, 3000 Leuven, tlf. (016) 23.63.27.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag om 20 u.

MECHELEN

MECHELSE ESPERANTOGROEP
Inlichtingen: de heer R. Saels, Lange Zandstraat 38, 2580 St.-Katelijne-Waver, tlf. (031) 31.17.90.
Bijeenkomsten: de 1ste maandag om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.Vrouwestraat 34.

MORTSEL

ESPERANTOGROEP MORTSEL
Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.24.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de zondag van de maand om 10.30 u. in het Hof van Rieth, Molenlei 68.

NIJMEGEN

ESPERANTO-KLUBO ZAMENHOF
Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, tlf. (080) 55.15.05.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op hetzelfde adres.

ROTTERDAM

ESPERANTO-GRUPO MERKURIO
Inlichtingen: de heer R. Moerbeek, tlf. (010) 36.15.39.
Bijeenkomsten: de 1ste en de 3de woensdag om 20 u., Proveniersssingel 48.
FLE, AFDELING 2
Inlichtingen: Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111A, 3082 LG Rotterdam, tlf. (010) 29.46.84.
Bijeenkomsten: de 3 eerste donderdagen, Brabantsestraat 12.
SAT-RONDO
Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackestraat 12A, 3035 GJ Rotterdam, tlf. (010) 66.30.73.
PTT ESPERANTO-GRUPO "ESPERANTO ESTU NIA CELO" – NEA-SEKCIO
Inlichtingen: de heer L. van Duijn, Bellevuestraat 95, Dordrecht, tlf. (078) 13.69.03.
Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. in het postkantoor, Delftseplein (5de verdieping).

ST.-NIKLAAS

ESPERANTOGROEP ST.-NIKLAAS
Inlichtingen: Rene Lutz, Fabiolapark 789, 2700 St.-Niklaas, tlf. (031) 76.54.21.

TESSENDERLO

ESPERANTOGROEP TESSENDERLO
Inlichtingen: Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo.
Bijeenkomsten: elke 4de dinsdag.

TILBURG

ESPERANTO TILBURG
Inlichtingen: de heer H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68.04.73.

TURNHOUT

KAMPINA ESPERANTO-GRUPO
Inlichtingen: de heer G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, tlf. (014) 41.22.33.

UTRECHT

SAMENWERKINGSCOMITE
Inlichtingen: de heer Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61.69.67.

WILRIJK

ESPERANTOGROEP WILRIJK
Inlichtingen: Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, tlf. (031) 27.24.05.

ZAANSTREEK

ESPERANTO-CENTRUM
Inlichtingen: Postbus 433, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16.69.31.

uitge-perst

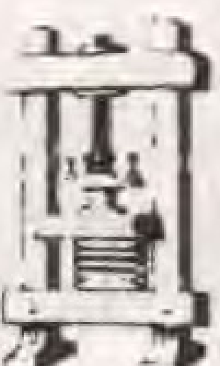

Parlement: Nieuwsgierigheid kost veel geld

Ook europarlementariërs hebben het (voor)-recht mondelinge en schriftelijke vragen te stellen aan de instellingen van de Gemeenschap. Tussen juli 1979 en juli 1980 hebben de 410 leden van het Europees Parlement *2 299* vragen gesteld. Hiervoor zijn 17 personen dag in dag uit bezig. Bij deze groep komen nog eens een dertigtal ambtenaren, belast met coördinatie van de antwoorden binnen de verschillende diensten plus de mensen, die *de antwoorden nog moeten vertalen*, tijpen, drukken, enz. Tenslotte nog de ambtenaren die de antwoorden opstellen, de juristen die ze controleren en de parlementaire attachés die er ook een gedeelte van hun tijd moeten aan besteden. Momenteel duurt het gemiddeld *45 à 50 dagen* voordat een antwoord volledig klaar is, omdat de parlementariërs ook nog het recht hebben een antwoord te eisen in *eender welke taal van de Gemeenschap*. Geen wonder dus dat een antwoord (april 1980) gemiddeld *27 000 frank* kost! Ingewikkelde antwoorden kunnen zelfs oplopen tot meer dan 40 000 frank. Voor europarlementariërs is nieuwsgierigheid, misschien geen slechte, maar beslist wel een erg geldverslindende eigenschap...

[De inzender van dit bericht was zo vriendelijk even uit te rekenen hoeveel het hogervermelde aantal vragen aan de (onze) gemeenschappelijke beurs gekost heeft. Hij kwam op het gezellig sommetje van liefst 62 073 000 BF...]

(Eurofocus, 8/81)

Twaalfjarige Angélique Rutten Jongste Esperantiste

De twaalfjarige Angelique Rutten uit de Fossemaheerd in Beijum mag zich sinds kort de jongste bezitster van een Esperanto-diploma in Nederland noemen. Samen met Tineke Koning en Arjensjoerd de Vries - beiden 16 jaar - behaalde zij onlangs in Utrecht dit diploma. Het drietal maakt deel uit van de Esperanto-jeugdgroep in Groningen, welke 5 jaar geleden van start ging.

De jeugdgroep telt 30 leden, in leeftijd variërend van 10-17 jaar. Er wordt gewerkt in drie groepen, waarbij de opzet is de Esperanto-taal zowel actief als passief te beheersen. Via correspondentie zijn vriendschappelijke banden aangeknoopt met jongeren in Zweden, Engeland, Frankrijk, Polen en Japan.

De prestatie van de uit Zuidhorn afkomstige Arjensjoerd de Vries mag er overigens ook best wezen. Binnen een periode van drie jaar legde hij drie examens met succes af, een geweldige prestatie! Hij ontving het 'Supera Diplomo', wat hem de bevoegdheid geeft om het Esperanto te onderwijzen; iets waar hij sinds kort mee gestart is in de school die hij bezoekt.

(versch. kranten)

Knip een boek uit je krant!

Deze maand gaat de verjaardagskalender met z'n leuke tekeningetjes weer naar het noorden. Het is de heer L.J. Wulfers uit Nijmegen die door onze onschuldige kinderhand werd aangeduid. Proficiat!

Iedereen kan aan deze wedstrijd meedoen. Voorwaarde is artikeltjes over Esperanto of taalproblematiek aan ons opzenden, met bronvermelding.

Over de Engelse spraakkunst

Vroeger was grammatika een geheel van regels die een taal beschrijven en van daaruit normatief (zo hoort het) willen zijn. Vandaag is zij veeleer het opstellen van de regels die *native speakers* (moedertaal-gebruikers) onbewust hanteren tijdens het spreken. Engelse en Amerikaanse geleerden registreren die uiteraard ten overvloede. Maar het is zoals bij ontdekkingsreizen, vaak zien vreemden scherper dan de inboorlingen. En die "foreigners" blijken vooral Vlamingen te zijn.

Dat blijkt uit het aantal standaardwerken op het gebied dat uit Vlaanderen afkomstig is - werken die ook in de Angelsaksische landen zelf tot de belangrijke vakliteratuur gerekend worden.

Laatste in de rij is de kanjer "Foundations of English Grammar" van een Antwerps universitair team. De experten zelf aan het woord: "Wel, het was een verrassende konstatering: het Engels is een eenvoudige taal... voor "native speakers", maar het bevat een groot aantal dingen die ontsnappen aan elke beregeling. Een taal dus die men denkt makkelijk te zullen leren en die men nooit helemaal onder de knie krijgt."

(De Standaard, 10 september 1980)

Babylonische spraakverwarring

Volgens een recente Unesco-studie wordt ten minste de helft van de wetenschappelijke wereldliteratuur gepubliceerd in talen die door minder dan de helft van de wetenschapslui worden begrepen. Jammer. Want zo wordt een publiek van artsen, apothekers, biologen en scheikundigen, van wie men mag verwachten dat ze ten zeerste geïnteresseerd zijn in deze lektuur, niet eens bereikt...

(Jet, januari 1981)

Viëtnamezen vast in lift

Taalproblemen hebben ertoe geleid dat dertien Viëtnamezen een bang kwartiertje hebben doorgemaakt in een lift in de 22ste straat in Zwanenveld. De dertien waren met zijn allen in de lift gegaan, hoewel die maar op acht personen berekend is. Dat staat in de lift aangegeven maar de groep had de mededeling niet begrepen. De gevolgen bleven niet uit. Ineens stopte de lift en wat de Viëtnamezen ook probeerden, er was geen beweging meer in te krijgen. Twee agenten hebben de dertien uiteindelijk bevrijd.

(De Gelderlander, 21 april 1981)

Interesse in luchtvaartkringen

Wij kregen onlangs via het Eŭropa Esperanto-Centro in Brussel een brief in handen van S.D.W. General Aviation. Dat is een opleidingscentrum voor piloten in Deurne, aangesloten bij de International Civil Aviation Organisation, d.i. de overkoepelende organisatie voor de burgelijke luchtvaart. De direktie van deze school informeerde over de mogelijkheden van Esperanto, en meer specifiek op het terrein van de luchtvaart. Wij wensen daarom navraag te doen bij onze leden over reeds gedane stappen in die richting.

Kontaktpersoon en coördinator van dit projekt is dhr. Montmirail, Kortemarkstraat 53, 2600 Berchem.

Zomeruniversiteit

Kvinan fojon okazos ĉi-somere sesio de la Someraj Universitataj Kursoj (SUK-81).

La kursoj, instruataj esperantlingve de universitataj profesoroj aŭ de altlernejaj lekciistoj, estas okazo por studentoj, por diplomitoj, sed ankaŭ por meminstruitoj, pliprofundigi sian konon pri diversaj sciencaj fakoj.

Dato: 05-19 julio

La kursoj estas organizataj en Liêĝo, 05-19 julio, la temoj de SUK-81 estas EKOLOGIO kaj PEDAGOGIO.

Por pliaj informoj oni sin turnu al: SOMERAJ UNIVERSITATAJ KURSOJ, Boîte Postale 9, B-Liège X (Belgio).

EUROPA KLUBO

De Vlaamse afdeling van de Vereniging voor de Bevordering van de Betrekkingen tussen de Europese Taalgemeenschappen, in haar Colloquium van 14 december 1980 te Brugge bijeen:

— vaststellend dat op dit ogenblik reeds een buitensporig deel van de middelen van de Europese Gemeenschap aangewend moeten worden voor vertaling en vertolking;

— bekommerd over de tendens tot het feitelijk bevoordelen van bepaalde officiële talen boven andere;

— dringt er bij de Europese Instellingen op aan, dat de zopas ingestelde speciale werkgroep van het Europees Parlement voor de bestudering van de taalproblemen in de Gemeenschap;

1. Een grondige studie zou uitvoeren van alle financiële en praktische implikaties m.b.t. het actuele gebruik van de officiële en werktalen.

2. Zou onderzoeken in welke mate het gebruik van een neutrale taal, bv. het Esperanto, een kostenbesparend en rationaliserend effect op de werking van de Europese instellingen kan hebben.

3. Aanbevelingen zou formuleren om het talenonderwijs op alle niveaus te verbeteren en te bevorderen, alsook speciale aandacht zou besteden aan de mogelijkheden van de neutrale taal Esperanto.

Adres van de vereniging: Aarlenstraat 78, 1040 Brussel, ☎ (031) 66 99 49 (voorzitter) of (02) 356 86 86 (secretaris).

UIT OOST...

★ ★ ★

35-jarige leraar, beginneling in het Esperanto, wenst te korresponderen. Interessegebieden: geografie en muziek, uitwisseling van postkaarten en toeristische folders. — Jaromir Polák, CS-67161 Prosiměřice 155, Ĉeĥoslovakio.

★ ★ ★

Por interŝanĝi uzitajn poŝtmarkojn ŝatus korespondi d-ro Erich-Dieter Krause, Semmelweisstrasse 7, DDR-701 Leipzig.

★ ★ ★

S-ino Vlasta Horáková, Gosszaldove sady 7/51, CS-01851 Nová Dubnica, direktorino de speciala lernejo en hospitalo, dezirus korespondi.

★ ★ ★

Edward Weremko, skr. poczt. 10, PL-20950 LUBLIN 1, Pollando, estas instruisto. Li interesiĝas pri belaj neuzitaj poŝtmarkoj pri artoj.

★ ★ ★

Ernesto Schlesinger, p.k. 35, R-3400 Cluj-Napoca, Rumanio, interesiĝas pri bildkartoj pri pontoj, katedraloj, popolkostumoj, kaj historiaj konstruaĵoj.

★ ★ ★

... EN WEST

24-jarige student wil korresponderen over verschillende onderwerpen; ook uitwisselen van prentkaarten en souvenirs. — Antonio Trujillo, Apartado aéreo 47646, Bogotá 1, Colombia.

Een avondje uit... een stemmig beiaardkoncert in zomers Antwerpen, en een gezellig babbeltje toe in het Esperanto-huis.
In juli en augustus vinden weer de inmiddels beroemde koncerten plaats door onze esperantist Jo Haazen, honderd meter hoog tronend in de kathedraalspits. Elke maandagavond om 9 uur loopt half de stad uit om rustig te genieten, te slenteren door de pittoreske oude straatjes, te keuvelen met vrienden en kennissen...
Deze koncerten zijn al jaren een trefpunt voor "le monde espérantiste", de fine fleur van het lokale klubleven. Vroeger werd de avond genoeglijk besloten in een rustige stadskroeg, maar nu is er een eigen alternatief:

de bar van het Esperanto-huis aan de Frankrijklei 140 is tijdens juli-augustus geopend na de maandagavondconcerten. Iedereen is welkom voor een drink en een knabbeltje + een babbeltje.
Het Esperanto-huis zal trouwens gedurende twee maanden gonzen van de aktiviteit.

twee speciale werkweken

De rest van het huis wordt immers opgeknapt door vele vrijwilligers (ook U misschien?)
Er wordt permanent doorgewerkt, maar vooral ten behoeve van buitenlandse helpers worden twee speciale werkweken ingericht, 12-19 juli en 16-23 augustus.
Er zal gezorgd worden voor eten en logies, en iedereen krijgt na de noeste arbeid een keuze van ontspannende uitstappen aangeboden: boottocht op de Flandria, Zoobezoek, stadswandeling, enz.
Alle inlichtingen bij de redactie.

Wist u dat... in 1979 en het begin van 1980 in het totaal 66 dagbladen in China artikelen en informatie publiceerden over het Esperanto? Onze internationale taal is minder 'Westers' dan velen denken...

In het jaar 2025 zou het mogélijk zijn, dat Esperanto als enige officiële (gemeenschappelijke) spreektaal ingevoerd wordt. Zulks is de mening van Kai Nyborg, een Deens lid van het Europees Parlement in Straatsburg.